

Spaanse 'performer' Albert Vidal tussen dieren in Rhenen

„Urban Man accepteren als verschijnsel”

(Door Jan Jaap Berkhout)

RHENEN — Een kleine, beminnelijke Spanjaard van middelbare leeftijd. Albert Vidal, afkomstig uit Barcelona. Hij woont in de Pyreneeën temidden van een enorme hoeveelheid dieren. Maar vooral is hij veel op reis om onder de naam 'Urban Man' (De verstedelijkte mens) over de gehele wereld op te treden. Of beter gezegd: 'performances' te geven. Want de Nederlandse taal beschikt nog altijd niet over de juiste term om datgene wat Vidal doet te omschrijven. Wat hij doet is geen theater, maar minstens zo boeiend en mogelijk opwindender. Dat blijkt uit de juichende kritieken in gezaghebbende kranten als The New York Times, The Washington Post en The Chicago Tribune. Maar dat bleek vooral gisteren in Rhenen waar Vidal, vooruitlopend op zijn twee negen uur durende 'shows' zaterdag en zondag in Ouwehands Dierenpark, aan de verzamelde pers een voorproefje gaf.

Bizar, ontroerend, opmerkelijk en humoristisch. Allemaal termen die van toepassing zijn op 'Urban Man'. Opvallend is dat Vidal over zijn creatie voortdurend in de derde persoon spreekt. Om een eerste indruk te verstrekken van de inhoud van zijn optreden, dat geen script of verhaal kent, wordt een video gedraaid. Vidal op verschillende pleinen in Spaanse steden. Omringd door zaken die een redelijke indruk verstrekken van wat kennelijk de eerste menselijke levensbehoeften zijn. Televisie, video, bureau, een bed en een kabinetje om zich terug te trekken.

Vidal laat zich leiden door impulsen. Non-verbaal is hij aanwezig ten overstaan van toeschouwers waarvan de gelaatsuitdrukking uiteenloopt tussen verbazing, ongeloof, spanning en een brede lach. Zich beurtelings bewegend als een dier, met een daarbij behorende grimas op het gezicht, en een mens pakt 'Urban Man' de aanwezigen in. Zijn manier van optreden doet denken aan de grote Franse filmkomiek Jacques Tati,

maar eveneens aan Charlie Chaplin.

„Ja ik kan me voorstellen dat u dat zegt”, aldus Vidal, „ik ben altijd gefacineerd geweest door de acteurs in stomme films”. Hij benadrukt vervolgens echter dat 'Urban Man' nauwelijks een acteeprestatie genoemd kan worden. „Als ik 'Urban Man' ben, dan voel ik de realiteit beter dan wanneer ik mezelf ben”.

Stomme films

Hij beweegt zich bij impuls. Wat me altijd weer verbaast is om te constateren dat er altijd zoveel mensen komen kijken naar een man die in feite niets doet. 'Urban Man' gedraagt zich vanuit zijn herinnering. Kijk hier wil hij een wals inzetten, hij maakt de eerste bewegingen, maar de rest schiet hem niet meer te binnen. En hier rent hij om een taxi te halen en vervolgens loopt hij gewoon op straat”, zo verklaart Vidal het gebodene op video.

Vooraf door het bestuderen van dieren is Vidal tot 'Urban Man' gekomen. „Het is eigenlijk niet bestuderen. Ik kijk gewoon heel intensief naar dieren. Net zolang tot ik me er niet meer van bewust ben dat ik zit te kijken. Ik deel gewoon de ruimte met ze. Die stille communicatie, dat is ongelooflijk belangrijk”.

Om te demonstreren dat hij zich volledig op zijn gemak voelt tussen de dieren gaat Vidal in Ouwehands Dierenpark poseren. Tussen olifanten en zebra's gedraagt hij zich alsof hij thuis rustig met de poes voor de tv zit. Bij Vidal geen spoorje nervositeit of angst. Bij de beesten evenmin. Directie en oppassers staan huiverend toe te kijken en waarschuwen Vidal vooral voorzichtig te zijn. De beesten reageren echter alsof ze met een soortgenoot te maken hebben.

De laatste jaren hebben diverse dieren tuinen in grote werelddelen als decor gediend voor Vidals performances. Zelf verklaart hij dat als volgt: „Een dier in een dieren tuin is er zich van bewust 'op een podium te staan'. Weet dat er naar hem gekeken wordt. Vanuit dat gegeven speel ik 'Urban Man'. Hij houdt er niet van wanneer hem gevraagd wordt op te treden. Hij is er gewoon. Als voorwerp waarnaar gekeken wordt. En hij houdt van een goede relatie tussen zichzelf en het publiek”, zegt Vidal over zijn 'tweede ik’.

Verschijsel

„Een van de plezierigste aspecten van 'Urban Man' is om te worden geaccepteerd als een verschijnsel. De mensen accepteren 'Urban Man' als zijnde aanwezig. Ze kijken naar hem als naar een

Foto Pim Dieben

ALBERT VIDAL: „Mensen kijken naar 'Urban Man' als naar een zebra”

zebra. Wat dat betreft vormen kinderen het beste publiek. Ze kijken, ze interpreteren en ze vinden het wel of niet leuk. Ze ontvangen de informatie erg puur. Ze filteren niets door enige culturele zeef. Ik streef ernaar dat al mijn publiek de performance zo benadert”.

Zonder tot een dialoog te komen betreft 'Urban Man' de toeschouwers bij tijd en wijle in zijn optreden. Maar nooit op een manier die voor de betrokkene schokkend is of hem of haar in verlegenheid brengt: „Urban Man weet altijd of iemand bereid is zich te laten benaderen. Ik vermijd ieder soort conflict tijdens mijn aanwezigheid”.

Vidal verklaart desgevraagd bovendien dat niet uitsluitend de pers van informatie wordt voorzien. „Mensen die komen kijken krijgen op papier de nodige gegevens. Een nadere verklaring vanuit een biologische invalshoek. Ik wil niet dat het publiek van niets weet en totaal verrast en overdonderd wordt”.

De shows van de Catelaan duren nooit korter dan acht uur. Vermoeiend en daardoor niet bij voortduring even intensief. Vidal permitteert zich dan ook op gezette tijden een pauze waarin hij zich even in zijn kabinetje terugtrekt. Maar de mensen blijken niet weg te lopen ze wachten tot er weer iets gebeurt. „Urban Man krijgt zijn eten, net als de dieren, geserveerd door de oppassers. Alleen eet hij wel met mes en vork”.

Kort geleden beleefde Vidal in de dieren tuin in Barcelona, zoals hij vertelt, een hoogtepunt in zijn carrière als 'Urban Man': „All of a sudden the monkey's where moving together with Urban Man. They got the same stimulations”.

— Plotseling begonnen de apen samen met 'Urban Man' te bewegen. Ze kregen dezelfde prikkel. — Of dat ook in Nederland gebeurt is zaterdag en zondag van negen tot zes in de dieren tuin op de Grebbeberg te zien.